

Àmbits de recerca en salut laboral

2a Jornada de Recerca en Salut Pública
Imma Cortès Franch

Unitat de Salut Laboral de Barcelona. Agència de Salut Pública de Barcelona
Xarxa d'Unitats de Salut Laboral. Direcció General de Salut Pública. Departament de Salut

C S B Consorci Sanitari
de Barcelona

 Agència
de Salut Pública

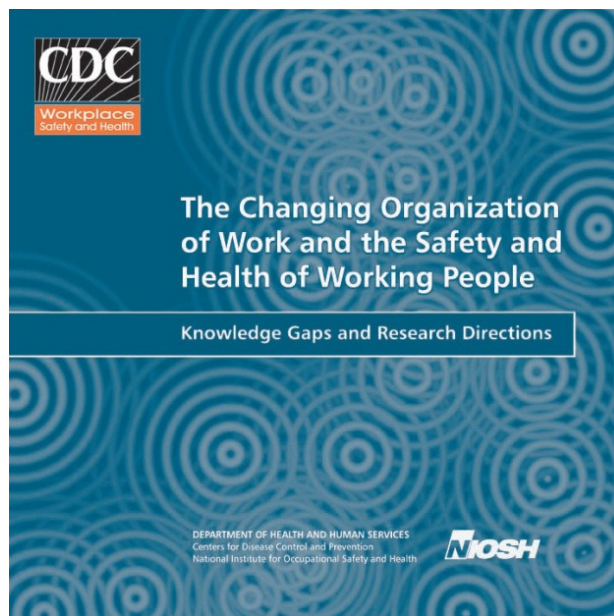

Guió

- Condicions de treball i d'ocupació
- Desigualtats en salut
- Treball no remunerat
- Avaluació d'intervencions

Condicions de treball i d'ocupació

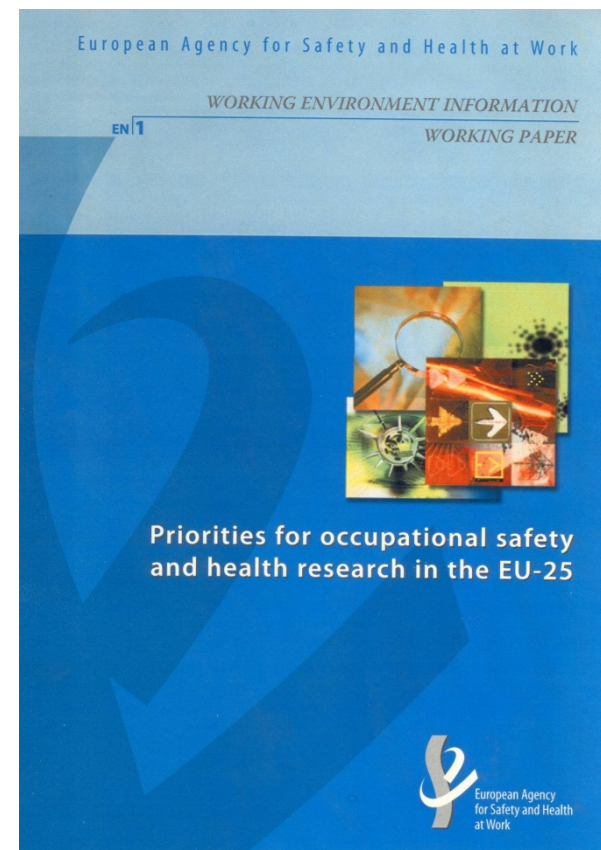
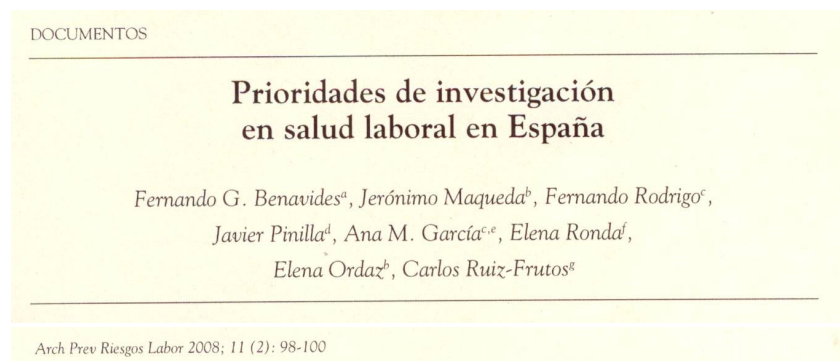
Identification of research priorities in occupational health

S Iavicoli, B Rondinone, A Marinaccio, M Fingerhut

Occup Environ Med 2005;**62**:71-72.
doi: 10.1136/oem.2004.015487

Occupational Medicine in the first decade of this millennium: looking to the future

Agius R. *Occup Med (Lond)*. 2010 Dec;**60**(8):585-8. doi: 10.1093/occmed/kqq185

Priorities for occupational safety and health research in the EU-25 (I)

- Entorn psicosocial del treball
 - El “canviant món del treball” i el seu impacte en la salut i la seguretat
 - Intervencions organitzatives (estrès relacionat amb el treball i violència)
- Trastorns musculesquelètics
 - Desenvolupament d'eines per avaluar la sobrecàrrega del sistema músculesquelètic
 - Desenvolupament de mètodes d'avaluació, d'intervenció i mesures de prevenció en relació amb a algunes llacunes en el coneixement: alguns trastorns específics, sectors d'alt risc, diversitat dels treballadors i treballadores, noves fonts de risc

Priorities for occupational safety and health research in the EU-25 (II)

- Substàncies perilloses
 - Avaluació de l'exposició a substàncies químiques
 - Qualitat de l'aire interior, incloent exposicions múltiples de baix nivell i els seus efectes
 - Efectes combinats de substàncies perilloses i d'aquestes amb altres factors (soroll, vibracions)
 - Grups específics de substàncies químiques
 - Nanopartícules i partícules ultrafines
 - Carcinògens (càrrega de càncer d'origen professional)
 - Tòxics per a la reproducció (disruptors endocrins)
 - Agents biològics

Riesgos psicosociales emergentes

Observatorio del Riesgo de la AESST. 2007

- “Canviant món del treball”: canvi de model econòmic en les societats occidentals
 - Globalització econòmica
 - Terciarització de l'economia i de la població activa
 - Canvio tecnològic
 - Extrema competitivitat entre les empreses
 - Demanda de flexibilitat a diversos nivells
 - Reestructuracions, disminució de plantilles, desplaçament a altres països, externalització, treball temporal, temps parcial, treball flexible
 - Intensificació del treball, augment de la precarietat, percepció d'inseguretat, augment de l'estrès i problemes de salut associats

Cinc categories

- Noves formes de contractació laboral i inseguretat en el lloc de treball
- Envelliment de la població activa
- Intensificació del treball
- Altes exigències emocionals
- Desequilibri entre la vida laboral i personal

- Noves formes de contractació laboral i inseguretat en el lloc de treball

**UNDER PRESSURE, OUT OF CONTROL, OR HOME ALONE?
REVIEWING RESEARCH AND POLICY DEBATES ON THE
OCCUPATIONAL HEALTH AND SAFETY EFFECTS OF
OUTSOURCING AND HOME-BASED WORK**

Michael Quinlan and Philip Bohle

International Journal of Health Services, Volume 38, Number 3, Pages 489–523, 2008

SJWEH Suppl 2008;(6):98–110

Flexible labor markets and employee health

by Jane E Ferrie, PhD,¹ Hugo Westerlund, PhD,² Marianna Virtanen, PhD,³ Jussi Vahtera, MD, PhD,⁴ Mika Kivimäki, PhD^{1,3}

**THE GLOBAL EXPANSION OF PRECARIOUS
EMPLOYMENT, WORK DISORGANIZATION, AND
CONSEQUENCES FOR OCCUPATIONAL HEALTH:
A REVIEW OF RECENT RESEARCH**

Michael Quinlan, Claire Mayhew, and Philip Bohle

International Journal of Health Services, Volume 31, Number 2, Pages 335–414, 2001

**Unemployment and Mental Health: Understanding the Interactions
Among Gender, Family Roles, and Social Class**

| Lucía Artazcoz, MPH, Joan Benach, PhD, Carme Borrell, PhD, and Immaculada Cortès, MPH
American Journal of Public Health | January 2004, Vol 94, No. 1

Temporary employment and health: a review

Marianna Virtanen,^{1*} Mika Kivimäki,^{1,2} Matti Joensuu,¹ Pekka Virtanen,³ Marko Elovainio⁴
and Jussi Vahtera¹

International Journal of Epidemiology 2005;34:610–622

doi:10.1093/ije/dyi024

Algunes línies de recerca

- Flexibilitat: reducció de plantilla (downsizing), treball temporal, inseguretat percebuda.
- Precarietat laboral.
- Subcontractació.
- Treball domiciliari i tele-treball.
- Presentisme (persones amb problemes de salut no agafen la baixa per temor a perdre la feina). Menys baixes en persones amb contracte temporal.

- Envelliment de la població activa

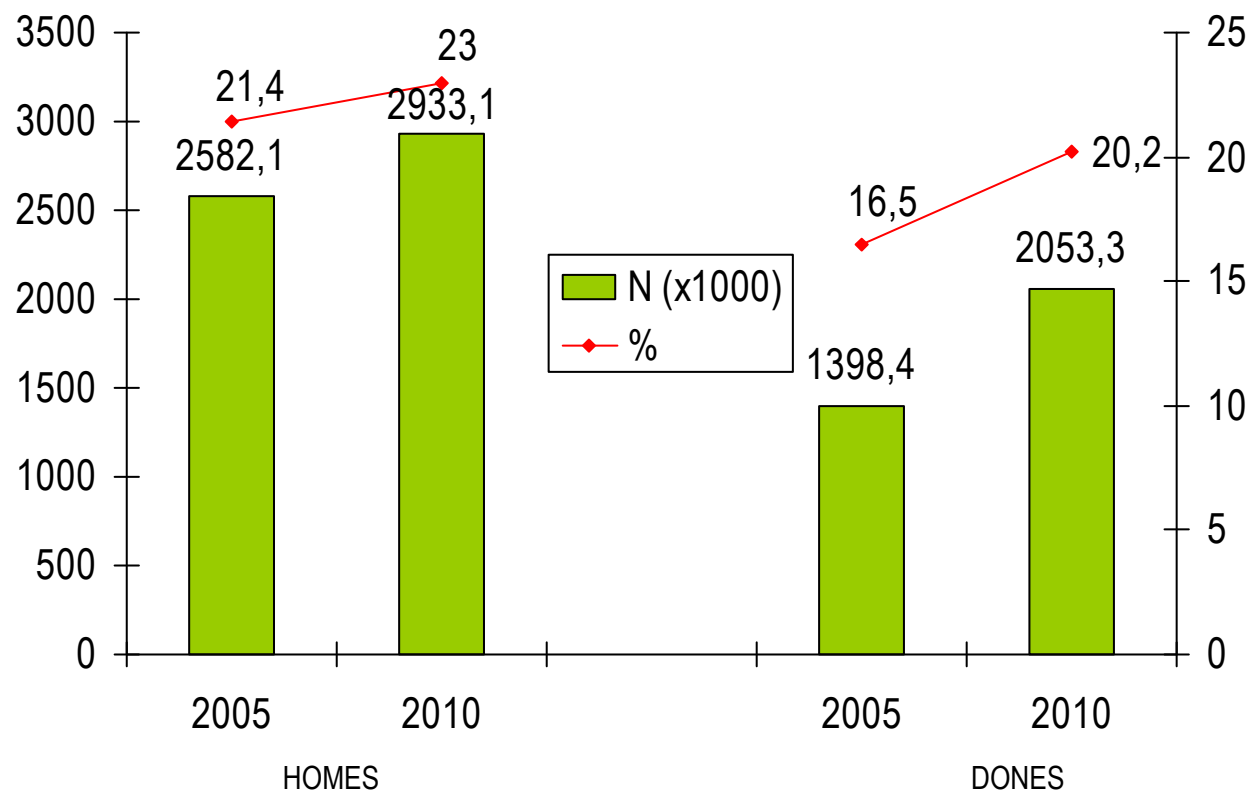
Envelliment de la població activa

- Major vulnerabilitat a determinats riscos associats a malalties com les infeccioses i trastorns musculoesquelètics.
- Més freqüents les lesions per accident (caigudes degudes a un mal equilibri, a un major temps de reacció i a problemes visuals i distensions i esquinços per la pèrdua de força, resistència i flexibilitat), major gravetat i major temps de recuperació.
- Major incidència de malalties amb un llarg període de latència.
- Impacte de l'exposició a riscos psicosocials: tendència a increment d'exigències psicològiques, discriminació per motius d'edat (4% de les persones treballadores > de 50 anys, segons la IV Enquesta Europea de Condicions de Treball).
- Jubilació anticipada.

Població activa de 50 i més anys

Increment de l'edat de jubilació

Font: EPA. IV trimestre 2005 i 2010. INE

- Intensificació del treball

Intensificació del treball

- **Augment del volum i de la pressió de temps:** EECT 2005
 - 46% de la població ocupada europea treballa al menys al voltant de $\frac{3}{4}$ parts del temps a molt alta velocitat (61% en els països de l'Europa-15)
 - 62% ha de complir amb estrictes terminis de lliurament en les $\frac{3}{4}$ parts o més del temps laboral
- **Llargues jornades de treball:** I Enquesta Catalana de Condicions de Treball, 2006
 - 16,7% dels homes assalariats i el 7,4% de las dones, treballen més de 40 hores setmanals
 - Tenir més feina (69,5% dels homes i 67,5% de les dones) i manca de personal (36,8% de les dones i 28,9% dels homes)

Llargues jornades de treball

AMERICAN JOURNAL OF INDUSTRIAL MEDICINE 49:930–942 (2006)

Long Working Hours, Safety, and Health: Toward a National Research Agenda

**Claire C. Caruso, PhD, RN,^{1*} Tim Bushnell, PhD, MPA,² Donald Eggerth, PhD,³
Anneke Heitmann, PhD,⁴ Bill Kojola,⁵ Katharine Newman,⁶ Roger R. Rosa, PhD,⁷
Steven L. Sauter, PhD,⁸ and Bryan Vila, PhD⁹**

Scand J Work Environ Health 0000;00(0):00–00

Gender perspective in the analysis of the relationship between long
workhours, health and health-related behavior

by Lucía Artazcoz, PhD,^{1,2} Imma Cortès, MPH,^{1,2} Carme Borrell, PhD,^{1,2,3} Vicenta Escribà, PhD,^{2,4} Lorena
Cascant, MD^{1,2}

Understanding the relationship of long working hours with health status and health-related behaviours

Lucia Artazcoz, Imma Cortès, Vicenta Escribà-agüir, Lorena Cascant and Rodrigo
Villegas

J Epidemiol Community Health published online 1 Mar 2009;
doi:10.1136/jech.2008.082123

- Altes exigències emocionals:
violència i assetjament

Violència i assetjament

- EECT (Europa-15): alguna forma de violència o assetjament psicològic: 1995:4%, 2005:6%
- Línies de recerca
 - Superar dificultats de comparació entre països: variabilitat de les definicions, metodologies i dels sistemes d'informació.
 - Identificar poblacions de major risc: dones, persones immigrants.
 - Factors organitzacionals relacionats amb l'assetjament psicològic.

- Desequilibri entre la vida laboral i personal

Desequilibri entre la vida laboral i personal

- Temps de treball
 - Organització de la jornada laboral: jornades irregulars (canvis d'horari o de dia de la setmana), treball a torns, nocturn, en festius
 - Durada de la jornada laboral: llargues hores de treball, temps parcial
- Efectes en salut de la compaginació de la vida laboral i familiar

La compaginació de la vida laboral i familiar

J Epidemiol Community Health 2001;55:639–647

639

Gender inequalities in health among workers: the
relation with family demands

L Artazcoz, C Borrell, J Benach

Combining job and family demands and
being healthy

What are the differences between men and women?

LUCIA ARTAZCOZ, LILIANA ARTIEDA, CARME BORRELL, IMMA CORTÈS, JOAN BENACH, VEGA GARCÍA *

El treball com a causa de desigualtats en salut

Reducing social inequalities in health: work-related strategies

Johannes Siegrist

Scand J Public Health 2002; 30: 49–53

Employment Conditions and Health Inequalities

Final Report to the WHO

Commission on Social Determinants of Health (CSDH)

[Employment Conditions Knowledge Network \(EMCONET\)](#)

Joan Benach, Carles Muntaner, Vilma Santana (Chairs)

Health Inequalities Research Group
Occupational Health Research Unit
Dept. Experimental Sciences and Health
Universitat Pompeu Fabra, Barcelona, Catalonia, Spain

Social Equity and Health Section
Centre for Addiction and Mental Health (CAMH)
University of Toronto, Ontario, Canada

Institute of Collective Health, Federal
University of Bahia, Salvador, Bahia, Brazil

RESEARCH REPORT

Social inequalities in the impact of flexible employment on different domains of psychosocial health

Lucía Artazcoz, Joan Benach, Carme Borrell, Imma Cortès

J Epidemiol Community Health 2005;59:761–767. doi: 10.1136/jech.2004.028704

Occupational epidemiology and work related inequalities in health: a gender perspective for two complementary approaches to work and health research

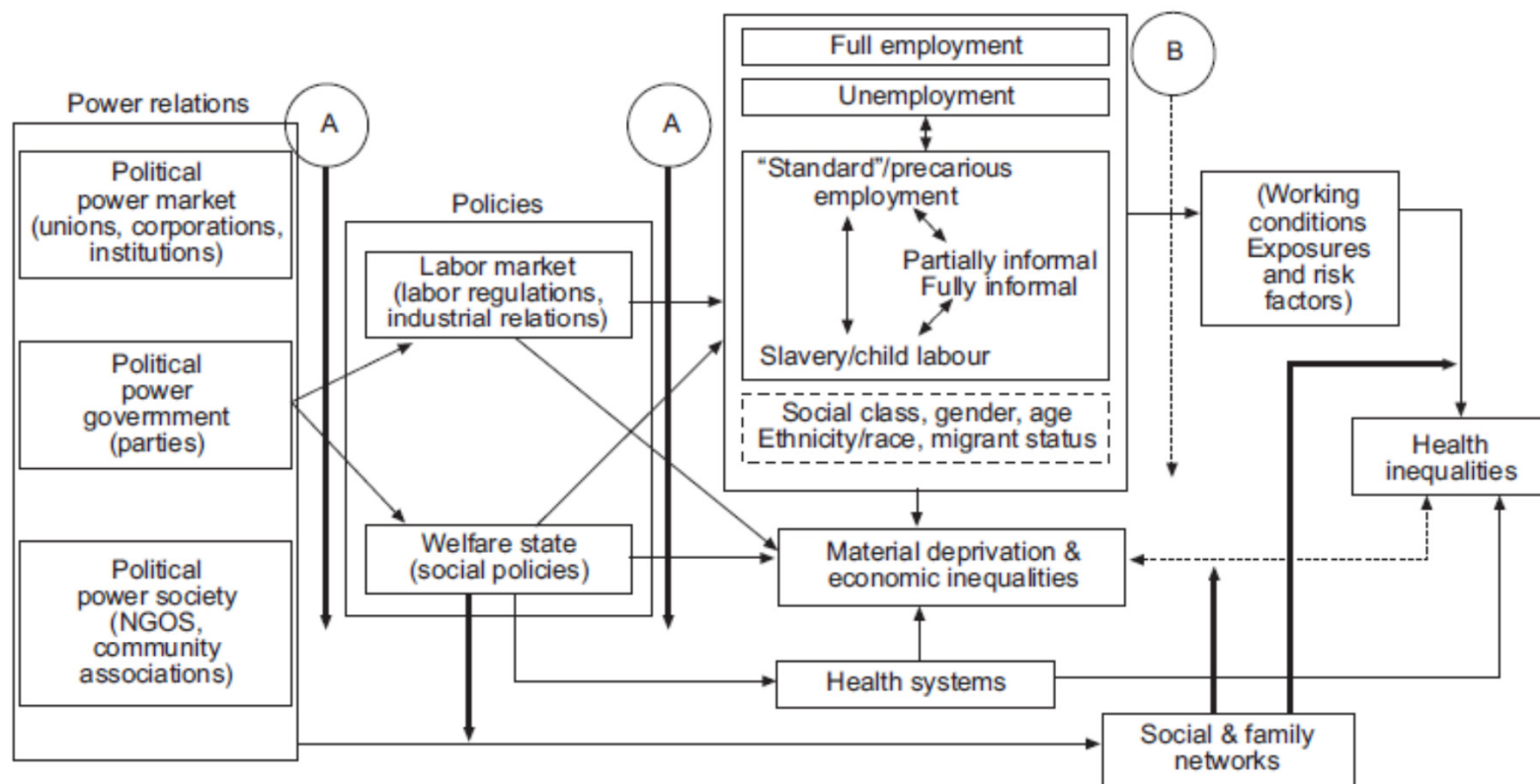
Lucía Artazcoz, Carme Borrell, Imma Cortès, Vicenta Escribà-Agüir, Lorena Cascant

J Epidemiol Community Health 2007;61(Suppl 1):ii39–ii45. doi: 10.1136/jech.2007.059774

Reducing Occupation-Based Disparities Related to Tobacco: Roles for Occupational Health and Organized Labor

Elizabeth M. Barbeau, ScD, MPH,^{1,2*} Deborah McLellan, MHS,¹
Charles Levenstein, PhD, MSc,³ Gregory F. DeLaurier, PhD,³
Graham Kelder, JD,¹ and Glorian Sorensen, PhD, MPH^{1,2}

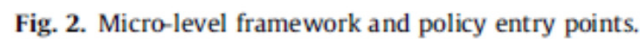
AMERICAN JOURNAL OF INDUSTRIAL MEDICINE 46:170–179 (2004)

Meaning of the arrows represents in the model:

→ Influence ↔ Mutual influence ➡ Interaction or buffering [] Influence at various levels

Fig. 1. Macro-level framework and policy entry points.

El treball no remunerat

- El treball voluntari
- El treball domèstic i familiar

Treball voluntari

- Situacions d'emergència.

Thormar SB, Gersons BP, Juen B, Marschang A, Djakabada MN, Olf M. The mental health impact of volunteering in a disaster setting: a review. J Nerv Ment Dis. 2010 Aug;198(8):529-38

Bills CB, Levy NA, Sharma V, Charney DS, Herbert R, Moline J, Katz CL. Mental health of workers and volunteers responding to events of 9/11: review of the literature. Mt Sinai J Med. 2008 Mar-Apr;75(2):115-27

- Associat a més satisfacció no establerta relació amb salut.
- Manca recerca en exposició a riscos laborals.

El treball domèstic i familiar

Social Science & Medicine 59 (2004) 263–274

SOCIAL
SCIENCE
—&—
MEDICINE

www.elsevier.com/locate/socscimed

Women, family demands and health: the importance of
employment status and socio-economic position

Lucía Artazcoz^{a,b,*}, Carme Borrell^a, Joan Benach^b, Imma Cortès^a, Izabella Rohlf^c

J Epidemiol Community Health 2001;55:639–647

639

Gender inequalities in health among workers: the
relation with family demands

L Artazcoz, C Borrell, J Benach

Combining job and family demands and
being healthy

What are the differences between men and women?

LUCIA ARTAZCOZ, LILIANA ARTIEDA, CARME BORRELL, IMMA CORTÈS, JOAN BENACH, VEGA GARCÍA *

L'exposició a riscos laborals del treball domèstic i familiar

- Seguretat: accidents.
- Ergnòmics: manipulació manual de càrregues (persones depenents).
- Higiènics: productes de neteja, reparacions, jardineria.
- Psicosocials: treball emocional, manca de control, altes exigències.

Avaluació d'intervencions

Diferents nivells

- Polítiques i programes de salut laboral.

F. Rodrigo, A. Garí, A. M. García, J. Gil, P. Boix, C. Bosch, F. G. Benavides. Evaluación de los planes de actuación preferente sobre las empresas de mayor siniestralidad en las comunidades autónomas. Arch Prev Riesgos Labor 2007; 10 (3): 130-135.

Fernando G. Benavides (1,2) Fernando Rodrigo (2,3), Ana M. García (2,3,4), Maria Lopez-Ruiz (1), Josep Gil (5), Pere Boix (2,5) y José Miguel Martínez (1). EVALUACIÓN DE LA EFECTIVIDAD DE LAS ACTIVIDADES PREVENTIVAS (PLANES DE ACTUACIÓN PREFERENTE) SOBRE LA INCIDENCIA DE LAS LESIONES TRAUMÁTICAS NO MORTALES CON INCAPACIDAD LABORAL POR ACCIDENTES DE TRABAJO EN JORNADA EN ESPAÑA (1994-2004). Rev Esp Salud Pública 2007; 81: 605-624

- Altres polítiques i programes (mercat de treball).
- Intervencions en el lloc de treball.

Occupational health services—standards need to be underpinned by better research on effectiveness

Malcolm R Sim

Occup Environ Med 2010;**67**:289–290.
doi:10.1136/oem.2010.056804

Evaluation research in occupational health services:
general principles and a systematic review of
empirical studies

Carel T J Hulshof, Jos H A M Verbeek, Frank J H van Dijk, Willeke E van der Weide,
Ingrid T J Braam

Occup Environ Med 1999;**56**:361–377

Àmbits de recerca en salut laboral

2a Jornada de Recerca en Salut Pública
Imma Cortès Franch

Unitat de Salut Laboral de Barcelona. Agència de Salut Pública de Barcelona
Xarxa d'Unitats de Salut Laboral. Direcció General de Salut Pública. Departament de Salut

C S B Consorci Sanitari
de Barcelona

 Agència
de Salut Pública